

IF OIL IS MADE FROM DECOMPOSED
DINOSAURS, AND PLASTIC IS MADE FROM OIL

ARE PLASTIC DINOSAURS MADE
FROM REAL DINOSAURS?

Αν το πετρέλαιο γίνεται από αποσύνθεση δεινosaurs και το πλαστικό γίνεται από το πετρέλαιο ... Τότε οι πλαστικοί δεινosaurs φτιάχνονται από αληθινούς δεινosaurs;.....

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥ 11^{ΟΥ}
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΗΣΗ (3)

-Δημιουργική Σκέψη-

Παιδί & Ασκήσεις Φαντασίας

Τ. 157 27-09-2017

Η φαντασία είναι το υλικό από το οποίο φτιάχνονται τα παραμύθια. Η «αποκλίνουσα σκέψη», κατά τον Guilford. Η άλλη, η «συγκλίνουσα σκέψη», δηλαδή η κοινή λογική, ανέκαθεν υπήρξε το «χαιδεμένο παιδί» της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τα τελευταία όμως χρόνια η φαντασία φαίνεται πως σηκώνει κεφάλι και ορθώνει τη φωνή. «Γίνεται φανερό πως για να αναπτύξουμε τη λογική σκέψη δεν είναι ανάγκη να θυσιάσουμε τη φαντασία» (Ροντάρι). Μελετητές και ψυχολόγοι την εξυμνούν και σύγχρονα εκπαιδευτικά προγράμματα τη θέτουν στο στόχαστρο και στις προτεραιότητές τους. Επιτέλους! Αίρονται πλέον οι αυστηρές διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στη φαντασία και την επιστημονική γνώση.

Γράφει ο Βγκότσκι: «Η δημιουργική λειτουργία της φαντασίας είναι κοινή στον απλό άνθρωπο, στο θεωρητικό επιστήμονα, στον τεχνικό. Είναι ουσιαδώς τόσο για τις επιστημονικές ανακαλύψεις όσο και για τη γέννηση του έργου τέχνης. Είναι ούτε λίγο ούτε πολύ απαραίτητη προϋπόθεση της καθημερινής ζωής». Και ο Ντιούι: «Όχι μόνο η ιστορία, η λογοτεχνία, η γεωγραφία, η φυσική, αλλά ακόμη και η γεωμετρία και η αριθμητική περιέχουν πολλά θέματα πάνω στα οποία πρέπει να δουλέψει η φαντασία, αν θέλουμε να γίνουν κατανοητά».

Τα παραμύθια, για παράδειγμα, μπορούν να δώσουν πολλές ευκαιρίες σ' έναν εκπαιδευτικό, ώστε να επιτύχει αποτελεσματικό και απολαυστικό μάθημα. Και δεν μιλάμε μόνο για την αφήγηση παραμυθιών, αλλά για τις πλείστες όσες δραστηριότητες μπορούν αυτά να εμπνεύσουν, εισάγοντας την τάξη στον ρου της φαντασίας. Παιγνίδια ρόλων, μελοποιήσεις, θέατρα, θέατρα σκιών και κουκλοθέατρα, ζωγραφική, γορό, δημιουργία αυτοσχεδίων βιβλίων, ποίηση, φύμ και ό,τι άλλο επινοήσει η ελεύθερη σκέψη δασκάλων και παιδιών.

Ωστόσο τα πράγματα δεν είναι απλά. Στο σχολείο υπάρχει ένα διδακτικό καθέστω, ένα σύστημα παραδοσιακών εκπαιδευτικών μεθόδων, μια πιστική διδακτέα ύλη. Παρόμοιο άγχος και προκατάληψη επικρατεί και στο σπίτι, όπου οι γονείς εναρμονίζονται με τους ρυθμούς και τη χαρακτήρα του σχολείου. Η φαντασία φαίνεται να είναι εμπόδιο, και, εν πάσει περιπτώσει, όχι αναγκαία. Είναι εξόριστη και από τη σχολική και από την οικογενειακή αγωγή, παρά τις διαπιστώσεις των επιστημόνων, παρά τις επίσημες κατευθύνσεις και παρά το ότι ο Ιούλιος Βέρν αποδείχτηκε ευφυής και προφητικός και όχι φαντασιόπληκτος. Όλοι θα ασχοληθούν με τα μαθήματα και τις ασκήσεις του παιδιού, αλλά λίγοι είναι οι δάσκαλοι που θα παίξουν μαζί του αυτοσχέδιο θέατρο, και ίσως κανείς γονιός δεν θα στήσει μια παράσταση κουκλοθέατρου στο σπίτι.

Ωστόσο, η φαντασία δεν είναι πολυτέλεια, είναι ανάγκη.

Λόγος πρώτος, είναι η εξυπηρέτηση των μαθησιακών αναγκών των «δεξιόστροφων» παιδιών, αυτών των αδικημένων της εκπαιδευσης. Πρόκειται για τα παιδιά που από τα δυο ημισφαίρια του εγκεφάλου κυριάρχοι έχουν το δεξί. Είναι εκείνα που αντιλαμβάνονται τα πράγματα ολιστικά, διαισθητικά, που ζητούν την επανάληψη, είναι οι ονειροπόλοι και οι συναισθηματικοί. Είναι αυτά που, καθώς δεν θα τύχουν των κατάλληλων για την περίπτωση τους μεθόδων μετάδοσης της γνώσης, θα στιγματιστούν ως οι κακοί μαθητές, τα κουτά παιδιά. Η Barbata Vitale, καθηγήτρια Πανεπιστημίου της Γαλλίας, έγραψε ένα σχετικό βιβλίο («Οι μονόκεροι υπάρχουν», εκδ. Θυμάρη), παίρνοντας αφορμή από τη δική της περίπτωση. Μέχρι το τέλος του Δημοτικού δεν είχε καταφέρει να μπει να διαβάσει και να γράφει, έως ότου μια δασκάλα της έδωσε ένα βιβλίο με παραμύθια. Λόγος δεύτερος, είναι η ενίσχυση της δημιουργικής σκέψης των παιδιών. Το σχολείο αποσκοπούσε, και αποσκοπεί δυστυχώς ακόμη, στη συσσώρευση γνώσεων και χαρακτηρίζει έξυπνα τα παιδιά που ανταποκρίνονται στους δείκτες ενός κλασικού τεστ νοημοσύνης. Η απομνημόνευση, η στείρα γνώση, η άκριτη σκέψη προσοθούν σε βάρος της πρωτοτυπίας, της επινοητικότητας και της δημιουργικότητας, ιδιότητες που θα εκτιμούσε και θα ενίσχυε μια ευφάνταστη αγωγή. Ο καθηγητής της ψυχολογίας στο Παν/μιο των Αθηνών Ι. Παρασκευόπουλος στον 3ο τόμο της Εξειδικευτικής Ψυχολογίας του αναφέρει:

«Έχει διαπιστωθεί ότι περί την Δ' τάξη τα παιδιά παρουσιάζουν μια αυθηγητή κάμψη στις δημιουργικές τους ικανότητες. Ενώ στις προηγούμενες ηλικίες υπάρχει μια αυξανόμενη πρωτοτυπία στις συλλήψεις και δράσεις του παιδιού, περί το 9ο έτος παρατηρείται μια απότομη πτώση. Το φαινόμενο αυτό πρέπει να αποδοθεί κυρίως στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης και της συμμόρφωσης... Μόνο το 1/3 των δημιουργικών παιδιών ανήκουν συγχρόνως και στην ομάδα των έξυπνων παιδιών. Με άλλα λόγια όταν χρησιμοποιούμε ως μοναδικό κριτήριο για την επιλογή των ευφυών παιδιών μόνο τις κλίμακες γενικής νοημοσύνης, χάνουμε τα 2/3 των δημιουργικών παιδιών».

Σε μια πρόσφατη ημερίδα για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες όλοι ασχολούνταν-με ενδιαφέρον και φροντίδα είναι αλήθεια- με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν το πρόβλημα, που στο γυμνάσιο πια γινόταν πολύ σοβαρό. Η λέξη «πρόβλημα» ακούστηκε κατά κόρον και κανείς δεν ανέφερε πως το παιδί που έχει δυσλεξία, ή διάχυση συγκέντρωσης για παράδειγμα, είναι ταλαντούχος μουσικός, ζωγράφος, αθλητής, τραγουδιστής, ή και συγγραφέας. Ο τρίτος λόγος που υπαγορεύει την εκπαιδευτική χρήση των παραμυθιών είναι καθαρά ψυχολογικός. Υπάρχουν γνωστές σε όλους μορφές αποκλίνουσας συμπεριφοράς, π.χ. η υπερκινητικότητα, το πιπίλισμα του αντίχειρα, η ονοχοφραγία,

η ενούρηση, τα τικ κ.α. που εγείρουν την αντίδραση του περιβάλλοντος, που όμως, αυτές καθαυτές, έχουν στόχο να προσφέρουν μια σχετικά ασφαλή εκτόνωση του οργανισμού και την προφύλαξη του από χειρότερες καταστάσεις. Η συνήθης τακτική των μεγάλων είναι να προσπαθούν να καταπολεμήσουν το σύμπτωμα, κάτι που επιδεινώνει πάντα το πρόβλημα, ενώ το σημαντικό είναι η καταπολέμηση των αιτίων. Κι αυτό είναι κάτι που μπορεί να γίνει πολύ αποτελεσματικά μέσα από τις συμβολικές μορφές των παραμυθιών, αλλά και μέσα από τις δραστηριότητες με φαντασία. Το παιδί θα ταυτιστεί με μορφές και πράξεις που του ταυριάζουν και αβίαστα θα οδηγηθεί στην αυτοανάλυση και τον αυτοέλεγχο.

«Η επικοινωνία με σύμβολα είναι εξίσου σημαντική με την επικοινωνία με λέξεις. Καμιά φορά είναι ο μόνος τρόπος επικοινωνίας με το παιδί» (Ροντάρι). Πολλές συγκρούσεις στην τάξη και το σπίτι, που πηγάζουν από κάποιο πρόβλημα του παιδιού, θα μπορούσαν να αποφευχθούν μέσα από μια δραστηριότητα φαντασίας.

Ας δοκιμάσουμε λοιπόν...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΚΛΕΙΝΟΥΜΕ ΚΑΘΕ ΟΘΟΝΗ!

- 1) Κοιτάζουμε τα σύννεφα, ρεμβάζουμε και ανακαλύπτουμε τα σχήματά τους. Ανταλλάσσουμε τις σκέψεις μας, τι θυμίζει στον καθένα το κάθε σύννεφο.
 - 2) Ακούμε κλασική μουσική και φανταζόμαστε εικόνες: Τώρα τα σκιουράκια τρέχουν... Ω, μια αρκούδα τα κυνηγά... Να και τα ελάφια... Ο ελέφαντας χορεύει...
 - 3) Ξαπλωμένοι κάτω από ένα δέντρο σωπαίνουμε για να ακούσουμε τι λέει το δέντρο και μοιραζόμαστε έπειτα ό,τι άκουσε ο καθένας: ζητά να το ποτίσουμε, λέει καλημέρα, λέει ότι με αγαπά, λέει ότι το γαργάλεται με μερμηγκία...
 - 4) Όποτε ακούμε ένα ζώο - σκύλο, γάτα, τζίτζικα, πουλιά - υποθέτουμε τι λένε: πεινάει, έλα να παίξουμε, κάνει ζέστη, είμαστε χαρούμενοι...
 - 5) Μιλάμε με... όπερα. Λέμε τραγουδιστά κάθε μας κουβέντα
 - 6) Φτιάχνουμε παραμύθι με τα γράμματα του ονόματός μας: Φ - φάντασμα Ρ - ρολόι Ο - όνειρο Σ - σκουπίδια Ω - ώρα
- Ήταν μια φορά ένα φάντασμα που ήθελε πολύ να έχει ένα ρολόι. Ήταν το όνειρο της ζωής του. Μια φορά που τριγυρόνσε βρήκε στα σκουπίδια ένα χαλασμένο ρολόι. Πήγε να το φορέσει Μα του έπεφτε συνέχεια, αφού το χέρι του ήταν αόρατο. Κι έτσι το φάντασμα έμεινε χωρίς ρολόι και χωρίς ποτέ να ξέρει την ώρα.
- 7) Όταν διαβάζουμε ένα βιβλίο: * μπορούμε να σταματάμε και να αναρωτιόμαστε: τι λες να γίνεται μετά; Τι λες να κάνει τώρα; * Προτείνουμε ένα δικό μας τέλος για μια ιστορία, ένα βιβλίο, είτε πριν το διαβάσουμε, είτε αφού το διαβάσουμε. *Στήνουμε μια θεατρική παράσταση. *Κάνουμε τη δική μας εικονογράφηση.
 - 8) « Η ανάποδη χώρα ». Είναι μια χώρα όπου τα καράβια ταξιδεύουν στη στεριά και τα γράνα στη θάλασσα. Όπου οι σκύλοι νιαουρίζουν και οι γάτες γαυγίζουν. Όπου το αλάτι είναι γλυκό και η ζάχαρη αλμυρή. Το κάνουμε σαν παιχνίδι, μια λες εσύ, μια λέω εγώ. Χάνει όποιος δεν έχει να πει κάτι άλλο.

- 9) Αν είχες ένα μαγικό ραβδί τι θα έκανες με αυτό;
- 10) Χαρτάκια - σαλάτα.
* Γράφει ο ένας 5 χαρτάκια με ένα όνομα γνωστών μας παιδιών και ο άλλος 5 χαρτάκια με ένα ουσιαστικό. Έχουμε 1 χαρτί με το ρήμα: είναι. Χωρίς να τα δούμε, από την ανάποδη, διαλέγουμε και κάνουμε τυχαίους συνδυασμούς: Ο Γιάννης - είναι - ντουλάπα ... Η Μαρία - είναι - σαγιονάρα. Μετά ανακατεύουμε τα χαρτάκια και δοκιμάζουμε νέους συνδυασμούς.
* Γράφει ο ένας 5 χαρτάκια με ένα ουσιαστικό στην ονομαστική - θα είναι το υποκείμενο , ο άλλος 5 χαρτάκια με ένα ρήμα στο γ' πρόσωπο και ο άλλος 5 χαρτάκια με ένα ουσιαστικό στην αιτιατική - θα είναι το αντικείμενο. Διαλέγουμε τρία χαρτάκια στην τύχη, ένα από κάθε κατηγορία, χωρίς να τα βλέπουμε και αποκαλύπτεται η πρόταση. Η γάτα - σουβλίζει - τη μελιτζάνα ... Ο Σπύρος - φοράει - το μπρίκι... Ανακατεύουμε μετά και ξαναδοκιμάζουμε νέους συνδυασμούς.
* Γράφουμε χαρτάκια με ένα επίθετο και χαρτάκια με ένα ουσιαστικό, αφού συμφωνήσουμε να είναι ή ενικό ή πληθυντικό, ή αρσενικά ή θηλυκά. Μετά κάνουμε τυχαίους συνδυασμούς και σκαρώνουμε ιστορίες: Ήταν μια φορά ένας έξυπνος - στίφης, ο οποίος ... Ήταν μια φορά μια ντροπαλή - ντομάτα, που Τα ανακατεύουμε και σκαρώνουμε νέους συνδυασμούς και ιστορίες.
11) «Τι θα γινόταν αν...» ...αν η γη σταματούσε να περιστρέφεται;... αν οι γάδαροι έχαναν την ουρά τους; ...αν όλοι οι δάσκαλοι έχαναν τη φωνή τους; ...
- 12) Το παίζουμε και σαν παιχνίδι, μια σου και μία μου. Χάνει όποιος δεν μπορεί να πει αυτό που του ζητά ο άλλος. Συμφωνούμε όμως από πριν το βαθμό δυσκολίας των λέξεων π.χ. σύνθετες, από μια, δυο , τρεις ή και παραπάνω! Πώς λέγεται ο τεχνίτης;... ..βρυσών; - βρυσοτεχνίτης ...δρόμων; -Δρομοτεχνίτης ...ελεφάντων, ποντικών και ντουλαπιών; -ελαφαντοποντικοντουλαποτεχνίτης πώς λέγεται ο γιατρός;... .. αρνιών; -αρνιογιατρός
- 13) Δείξε μου τι μπορείς να κάνεις με ... μια εφημερίδα; - Ένα κατέλο, ένα σεντόνι, ένα μαγικό χαλί, μια φοίστα, μια μπάλα, μια ζώνη, ένα καρβί, μια σαίτα, ... >24)

... Διαβάζουμε τη "Γραμματική της Φαντασίας", του Τζιάνι Ροντάρι
Παρακολουθούμε την ομιλία του Τριβιζά: <http://youtu.be/tx67UwCrgkU>
(Επιλογή Αποσπάσματος Κυριάκος Περβανάς Τ.Ε.)
Πηγή: http://froschatoglou.blogspot.gr/2011/07/blog-post_8003.html ανακτήθηκε 22-09-17